
ÚVOD

Počiatky vzniku a rozvoja vyučovania matematiky na univerzitách v regióne východného Slovenska sa spájajú s rokom 1657 a mestom Košice. V tomto roku vznikla v danom regióne aj prvá jezuitská univerzita, na ktorej pôsobili menej známi matematici, ako napr. Ján Dubovszky alebo Michal Lipsicz. Práve posledne zmieneny vydal prvú učebnicu algebry na Slovensku a aj v Uhorsku - *Algebra seu analysis speciosa ad arithmetica usualem applicata, ...in tres partes nunc divisa* (1738). Koncom 18. storočia však univerzity zanikli alebo sa pretransformovali na akadémiu (Košická kráľovská akadémia, Kráľovská akadémia v Bratislave, Banícka akadémia v Banskej Štiavnici) a až na začiatku 20. storočia dochádza k opätovnému vzniku a rozvoju univerzitého vzdelávania na území Slovenska.

K opätovnému veľkému univerzitnému rozvoju dochádza na prelome 50-tych a 60-tych rokov. Práve v roku 1963 vzniká Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach a postupne od roku 1965 dochádza na nej k vzniku Katedry matematiky. Hneď v jej začiatkoch od roku 1963 začal pôsobiť (najprv externe a od roku 1966 ako kmeňový zamestnanec) prof. Dr. Ernest Jucovič, DrSc., ktorý dovtedy pôsobil na Pedagogickej fakulte UPJŠ v Prešove. V Prešove môžeme hľadať počiatky jeho seminára z diskkrétnej matematiky, v ktorom sa snažil pokračovať v Košiciach. V Košiciach daný seminár „padá“ na úrodnú pôdu a práve túto udalosť v roku 1968 môžeme považovať za začiatok vzniku Košickej školy diskkrétnej matematiky. Táto veľká osobnosť slovenskej matematiky dokázala výrazným spôsobom posunúť výskum kombinatorickej geometrie a najmä kombinatorických vlastností mnohostenov na svetovú úroveň. Neboli to len jeho vynikajúce vedecké výsledky ohľadom konvexných mnohostenov a s nimi súvisiacimi gu-

lovými plochami, ale to čo robí matematika veľkým – nájst svojich pokračovateľov a vychovať nových vedeckých pracovníkov v danej oblasti, ktorí dokážu nielen pokračovať v jeho práci, ale dokážu svojimi výsledkami prekonať svojich učiteľov. K tomu patrí aj možnosť vplývať na vedeckú komunitu vytvorením vedeckých tímov, resp. spoločným riešením a vyriešením výskumných úloh a usporadúvaním vedeckých podujatí. Na nich môžu mladí vedeckí pracovníci prezentovať svoje výsledky, nájst odpovede na mnohé zložité otázky vo svojom výskume, ale môžu sa začleniť do nových alebo existujúcich vedeckých tímov a napredovať vo svojej vedeckej práci. Prof. E. Jucovičovi sa podarilo vychovať skvelých svetoznámych matematikov. Určite k najznámejším z nich patrí Dr. h. c. prof. RNDr. Stanislav Jendroľ, DrSc., ktorý stál ešte ako študent pri začiatkoch známeho Košického kombinatorického seminára (KOKOS) koncom 60-tych rokov. V týchto rokoch (od roku 1971) sa na viac ako 20 rokov stal prof. E. Jucovič vedúcim jednej z katedier matematiky na PF UPJŠ a významným spôsobom sa pričínal o rozvoj nielen diskkrétnej matematiky v Košiciach.

Táto publikácia ma za cieľ zachytiť túto neľahkú cestu a ukázať ako sa podarilo vybudovať pracovisko, ktoré je v súčasnosti svetovo uznávané. O tom sa môže čitateľ dočítať v kapitole Počiatky vzniku Košickej školy diskkrétnej matematiky, ktorá bližšie opíše zakladateľa tejto školy – prof. E. Jucoviča a jeho pokračovateľa prof. S. Jendroľa, ktorému sa podarilo vybudovať dané pracovisko na svetovo rešpektované. Tiež bližšie opíšeme tri najvýznamnejšie podujatia, ktoré tomu napomohli (KOKOS, workshopy Cycles and Colourings a Konferencia košických matematikov). Tieto podujatia výrazným spôsobom pomohli k vybudovaniu skvelých matematických tímov aj k nadviazaniu medzinárodnej spolupráce. Ale tiež pomohli k širšej propagácii vedeckých výsledkov medzi ľuďmi „živiacich sa matematikou“ v rôznych oblastiach spoločenského života. Poskytli aj miesto pre prezentáciu výsledkov začínajúcim vedeckým pracovníkom a umožnili im zapojiť sa do medzinárodných tímov. Práve o tom sa čitateľ môže do-

čítať v kapitolách 3. (Spomienky niektorých členov KŠDM ako aj niektorých účastníkov KOKOSu a workshopov C&C) a 4. (Spomienky účastníkov Konferencie košických matematikov). O tom, že za 56 rokov KŠDM sa podarilo vychovať veľmi veľa talentovaných matematikov svedčí 2. kapitola Významné osobnosti KŠDM, ktorá prináša krátke predstavenie len 17-tich najvýznamnejších z nich, ktorí dosiahli vynikajúce výsledky v danej oblasti. Výber najvýznamnejších výsledkov, ktoré boli dosiahnuté žiakmi školy na košickom pracovisku, sa nachádza v 5. kapitole Najúspešnejšie riešená problematika KŠDM. Nasledujúca kapitola Budúcnosť a smerovanie KŠDM ukazuje, že budúcnosť tejto školy sa bude ďalej výrazným spôsobom rozvíjať, lebo našla pokračovateľov, doc. RNDr. Romana Sotáka, PhD. a prof. RNDr. Tomáša Madarasa, PhD., ktorí budú ukazovať jej smer do budúcnosti. Posledná 7. kapitola prináša fotografie na mnohé nezabudnuteľné chvíle, ktorými si Košická matematická škola prešla za takmer 60 rokov svojej existencie.

Na tomto mieste sa žiada pripomenúť, že ďalší úspešný člen Košickej školy diskkrétnej matematiky, prof. RNDr. Gabriel Semanišin, PhD., sa už viac rokov, spolu s prof. RNDr. Viliamom Geffertom, DrSc., podieľa na budovaní ďalšieho úspešného košického príbehu, Košickej školy teoretickej informatiky.

Pevne veríme za autorov tejto publikácie, že sme dokázali zachytiť podstatné momenty a dokážeme Vám priblížiť námahu, úsilie ale aj skvelé momenty na tejto neľahkej ceste.

Na záver by som zakončil životným krédom prof. S. Jendroľa

Učitelia, majte radi svoj odbor a deti, ktoré učíte.